यत्तुबुद्धेचेत्क्षेमप्रापणमिहैवनदुःखमुपलभेतेत्यार्षंवचनमुदाहृतंतत्राह निर्द्वंद्वाइति निर्द्वंद्वाःशीतोष्णादिजहर्षविषादशून्याः अतएवनिर्नमस्काराःनकंचिन्नमस्कुर्वंति यतःनिराशीर्बंधनाःप्रार्थनापाशशून्याःयतःपापेभ्योवासनाहेतुभ्योविमुक्ताः शुचयःस्वभावशुद्धाःअमलाआगंतुकदोषशून्याः यतएवंविधाभरतसंवर्तादयोबहवउपलभ्यंतेऽतःआपस्तंबोक्तिर्ज्ञानानधिकारिणांकर्मणिश्रद्धोत्पादनार्था अन्यथापूर्वोदाहृतेनतदीयेनज्ञानफलाभ्युपगमवचनेनविरोधःस्यात् एतेनगौतमोक्तिरपिऐकाश्रम्यपराव्याख्यातावेदितव्या ॥ २ ॥ ३ ॥ लोकाःलोकांतइतिकाम्यमानाविषयाःसनातनाःनित्यसिद्धाःतएतेसत्याःकामाअनृतापिधानाइतिश्रुतेः अनृतंदेहादितादात्म्याध्यासःगार्हस्थ्येअसत्यस्वर्गादिप्रदकर्माधिकारनिमित्तेकिमपिप्रयोजनंनास्ति नहिप्राप्तसाम्राज्योभिक्षामन्विच्छति ॥ ४ ॥ ननुतथापिकैकेयजनकादीनांगार्हस्थ्यएवविद्वत्त्वदर्शनात्कर्मसमुच्चितैवविद्याफलायभवतीत्यभिप्रेत्याह यदीति यदिएषानिर्द्वंद्वादिविशेषणवत्तैवज्ञाननिष्ठातर्हिसागार्हस्थ्यमंतरेणनभवति प्रवर्ततेएनांनिष्ठांदातुंसमर्थोभवति ॥ ५ ॥ ६ ॥

निर्द्वंद्वानिर्नमस्कारानिराशीर्बंधनाबुधाः॥विमुक्ताःसर्वपापेभ्यश्चरंतिशुचयोऽमलाः॥ २॥ अपवर्गेथसंत्यागेबुद्धौचकृतनिश्चयाः॥ ब्रह्मिष्ठाब्रह्मभूताश्चब्रह्मण्येवकृतालयाः॥ ३॥ विशोकानष्टरजसस्तेषांलोकाःसनातनाः॥ तेषांगतिंपरांप्राप्यगार्हस्थ्येकिंप्रयोजनं॥ ४ ॥ स्यूमरश्मिरुवाच यद्येषापरमाकाष्ठायद्येषापरमागतिः॥ गृहस्थानव्यपाश्रित्यनाश्रमोन्यःप्रवर्तते॥५॥ यथामातरमाश्रित्यसर्वेजीवंतिजंतवः॥ एवंगार्हस्थ्यमाश्रित्यवर्ततइतराश्रमाः॥ ६॥ गृहस्थएवयजतेगृहस्थस्तप्यतेतपः॥ गार्हस्थ्यमस्यधर्मस्यमूलंयत्किंचिदेजते ॥ ७॥ प्रजनाद्यभिनिर्वृत्ताःसर्वेप्राणभृतोजनाः ॥ प्रजनंचाप्युतान्यत्रनकथंचनविद्यते॥ ८॥ यास्तुस्युर्बर्हिरोषध्योबहिरन्यास्तथाद्विजाः॥ ओषधिभ्योबहिर्यस्मात्प्राणात्कश्चिन्नदृश्यते ॥ ९ ॥ कस्यैषावाग्भवेत्सत्यामोक्षोनास्तिगृहादिति॥ अश्रद्दधानैरप्राज्ञैःसूक्ष्मदर्शनवर्जितैः॥ १० ॥ निरासैरलसैःश्रांतैस्तप्यमानैःस्वकर्मभिः॥ शमस्योपरमोदृष्टःप्रव्रज्यायामपंडितैः॥ ११ ॥

एजते एजृकंपने यत्किंचित्सुखार्थीचेष्टतेतस्यधर्मफलस्यसुखस्यमूलंगार्हस्थ्यमेव ॥ ७ ॥ जनाःयेनप्रजनादिनाप्रजोत्पादनादिना अभिनिर्वृत्ताःसर्वतःसुखिनोभवंतितत्प्रजनंप्रजनादिअन्यत्राश्रमांतरेनास्ति ॥ ८ ॥ यास्त्विति बर्हींषितृणानिओषध्योधान्यानिबहिरन्याओषध्योऽद्विजाःसोमपूतिकाद्यायास्तासामपिमूलंदृष्ट्यादिगार्हस्थ्यमेवेतिव्यवहितातीतेनसंबंधः तथाह्याह अग्नौप्रास्ताहुतिःसम्यगादित्यमुपतिष्ठते आदित्याज्जायतेवृष्टिर्वृष्टेरन्नंततःप्रजाइति ओषधिभ्यःप्राणादितिसमानाधिकरणेपंचम्यौ ओषध्यात्मकात्प्राणाद्बहिर्नकश्चिद्दृश्यते अतोविश्वोत्पत्त्यादिहेतुर्गार्हस्थ्यमेवेतिभावः ॥ ९ ॥ तथापिमोक्षसाधनत्वंगार्हस्थ्यस्यनास्तीत्याशंक्याह कस्येति ॥ १० ॥ निरासैःअप्रतिष्ठैःकाणत्वादिदोषाद्गार्हस्थ्यंकर्तुमशक्तैरित्यर्थः अतएवस्वकर्मभिःकाणत्वादिप्रदैःप्राक्कृतैस्तप्यमानैः ॥ ११ ॥

Digitized by Google